

Ewa Kujawa

Szkoła Podstawowa nr 5 w Żninie, KPCEN w Bydgoszczy

Elżbieta Zmarzłak

Szkoła Podstawowa w Serocku, KPCEN w Bydgoszczy

Gadomy po naszymu

Edukacja regionalna to bardzo ważny aspekt tożsamości, dlatego należy pielęgnować odmiennność zwyczajów i obrzędów w różnych miejscach i okolicach. „Cudze chwalimy, swego nie znamy” - to stwierdzenie, które pojawia się przede wszystkim wówczas, gdy chcemy docenić naszą różnorodność i bogactwo tradycji, na które często nie zwracamy uwagi, ponieważ wydaje się nam sprawą oczywistą, że każdy obchodzi święta, rocznice, jubileusze. Szkoła jest takim miejscem, w którym przypominamy środowisku lokalnemu, że nie można wstydić się swojego pochodzenia, że należy poznawać walory najbliższej okolicy, w której dorastamy i rozwijamy się. Ważne, aby dostrzegać perełki architektoniczne, skarby środowiska naturalnego, a przede wszystkim pielęgno-

wać język i tradycje, które są wyjątkowe w naszych małych ojczyznach.

Edukacja regionalna znalazła swoje miejsce w edukacji szkolnej w przeróżnych formach. Jedną z nich są przedstawienia z okazji obchodów ważnych dat i wydarzeń. Powstają scenariusze do występów scenicznych dzieci i młodzieży. Często jest również obecna na zajęciach plastycznych. O regionie wspomina się na geografii, historii, języku polskim.

Poniżej prezentujemy przykłady autorskich scenariuszy krótkich inscenizacji, które powstały na zapotrzebowanie nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej do wystawienia podczas przeglądu dziecięcych prezentacji teatralnych „Dobra nowina na scenie”, cyklicznie organizowanego przez Szkołę Podstawową w Serocku.

Scenariusz 1.

Jak my dawniej pracowali

Na scenie kilkoro dzieci zajmuje się wykonywaniem różnych prac związanych z ginącymi zawodami. Pojedynczo włączają się do rozmowy z widzami

Narrator I

U nas na wsi, to je inaczy. Kiedyś mnie lulka i lulek gadel, że mój tatko to tyż do szkoły chodzili. Gzuby szkoła kochali i szkolnóm zawdy odwiedzali.

Narrator II

A i w chacie to było roboty tyła, że wszystkie gzuby musieli robić na kawał chlyba. Zobaczta jeno sami, jak my dawniej pracowali.

Kiszenie kapusty

Dziewczynka skacze w becze, ugniatając kapustę

Kudły chwatkto plete. Jeden skok do beczi i kapusta gniete.
Szpytkami malutkimi po zielonym chodza.
Wew zimu bida nam nie zawadza.

Wędkarz

Chłopiec prezentuje swoje wyposażenie na ryby

Wondka z włosów mam skruncona ze szkapiego ogona.
W torba żem wziun tysz sznur i haki, worek bulwów i robaki.
Mam w keszeni kawal chlyba i nic wiency mi nie trzeba.

Oddala się, nucąc melodię: „Na ryby, na ryby”

Koszykarz

Chłopiec improwizuje wyplatanie bądź naprawę koszyków

Mniskam kele lasa, gdzie chałupy trzy.

Mówio na mnie koszykarz, znaju mnie w całej wsi.

Przy kołowrotku

Dziewczynka przędzie włóczkę, poruszając kotem napędowym kołowrotka

Przandza włóczka dniami i nocami. Szyja igłu i niciami.

Pranie

Dziewczynka wlewa wiaderko wody do metalowej wanienki, po czym improwizuje pranie na tarce

Nosza woda wuf kubłach na szuńdach.

Biera tarka i balija. Opiera cała familija.

Na zakończenie wszystkie dzieci schodzą się w gromadkę i na pożegnanie zwracają się do publiczności

Dzieci razem

Nie zapominajta o dawnych zawodach!

Dzieci kłaniają się widzom i opuszczają scenę

Wy tłumaczenie pojęć:

lulek-dziadek, lulka-babcia, gzuby- dzieci, szkolna- nauczycielka, szpytki- nóżki, kele - obok, szuńdy - nosidła do wody, balija - okrągła metalowa wanna, tarka - urządzenie służące do prania bieliny, familija - rodzina.

Scenariusz 2.

Na wiosna

Dzieci krzątają się przy pracach domowych: jedni zamiatają podłogę, inni myją okna lub zagrabiają teren. Praca wre. W tle słychać odgłosy natury: brzęczenie pszczoł, świergot ptaków, szum wiatru

Dziecko I podczas wykonywanej czynności grabienia

Ptaszki śpiewaju, pszczołki lataju,

Kwiaty cudowna woń wydawaju.

Cała przyroda na nas czeka,

Pragnie ucieszyć syrcę człowieka.

Dziecko II myje okno

Na wiosna to je tyle roboty kele chałupy:

Łokna czeba pomyć, izba wyszorować,

Buty wypucować.

Dziecko III improwizuje jedną z prac w ogrodzie

Ida do łogroda. Lubia ta robota.

Łogród piela, warzywa sadza, sieja.

Zrobja pjeckne grzundki na wiosynne porzundki.

Dziecko IV w stroju gospodarza

Ja żam rolnik na Syrocku,

Liczne trudy z ziamniu mom.

Każdy plon je zawždy dobry,

Praca w polu dobrze znom.

Dziecko V w roli gospodarza

Dobrze mnie tu w mojj wiosce.

Mom porzundek, lubja ład.

Dbom o chlyp ji przyodziewek,

Jezdem wesół, rad.

Informacje dodatkowe do scenariuszy:

Teksty proste, łatwe do przyswojenia dla dzieci z klas II-IV.

Można je szybko i skutecznie modyfikować dla potrzeb grupy, z którą przygotowujemy inscenizację. Nadają się także do połączenia w jedno przedstawienie.